

มติมหาเถรสมาคม

ครั้งที่ ๒๐/๙๕๑๑

สำนักเลขานุการมหาเถรสมาคม

มติที่

๒๐/๙๕๑๑

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาพระบรมราชูปถัมภ์ พ.ศ.

ในการประชุมมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๒๐/๙๕๑๑ เมื่อวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๙๕๑๑ เลขานุการมหาเถรสมาคมเสนอว่า ตามที่ สำนักเลขานุการคณะรัฐมนตรี ได้มีหนังสือ ที่ นร ๐๔๐๓/๑๔๒๔ ลงวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๙๕๑๑ เรียน รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายสุวัฒน์ ตันยุวารักษ์) เจ้งว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เสนอ ความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาว่างพระราชบัญญัติการศึกษาพระบรมราชูปถัมภ์ พ.ศ. ของคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว โดยกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงาน ก.พ. และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้มีความเห็นและข้อสังเกตเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวหลายประการ ในกรณี รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก พัชรศัย สาริกัลยะ) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี พิจารณาแล้วมีคำสั่งให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ รับร่างพระราชบัญญัติตั้งกล่าวไปพิจารณาร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงาน ก.พ. และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เพื่อให้ได้ข้อยุติก่อนเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป นั้น

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยกองพุทธศาสนาศึกษา ได้ดำเนินการประชุมร่วมกับคณะกรรมการสงฆ์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจนได้ข้อยุติ และให้มีหนังสือมติการกรรมการมหาเถรสมาคม ซึ่งเป็นคณะกรรมการจัดทำร่าง พระราชบัญญัติการศึกษาพระบรมราชูปถัมภ์ พ.ศ. ประกอบด้วย พระพรหมuni ประธานกรรมการ พระพรหมเมโล รองประธานกรรมการ พระพรหมบัณฑิต กรรมการ และมีหนังสือเจ้งกระทรวงการคลัง กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงาน ก.พ. และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เพื่อพิจารณาว่างพระราชบัญญัติ ดังกล่าว โดยได้พิจารณาให้ความเห็นชอบแล้ว รายละเอียดตามร่างพระราชบัญญัติการศึกษาพระบรมราชูปถัมภ์ พ.ศ. ที่แนบท้ายในที่ประชุม

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเห็นควรนำเสนอมหาเถรสมาคมเพื่อโปรดพิจารณา
ที่ประชุมพิจารณาแล้วมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติการศึกษาพระบรมราชูปถัมภ์ พ.ศ. ตามที่
เสนอ และให้ดำเนินการได้ทันที โดยไม่ต้องรอรับรองรายงานการประชุม

พันตำรวจโท

(ว.-)

(พงศ์พิ พราหมณ์เสน่ห์)

ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

เลขาธิการมหาเถรสมาคม

ร่าง
พิมพ์
ท่าน

**บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม**
พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการศึกษาพระปริยัติธรรม

เหตุผล

โดยที่โบราณราชประเพณี สถาบันพระพุทธศาสนา มีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษา ของชาตินามาโดยตลอด ซึ่งคณะสงฆ์ได้ดำเนินการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมอันเป็นส่วนเฉพาะ ของการศึกษาของคณะสงฆ์ควบคู่กันไปกับการศึกษาวิชาสามัญ แต่ปัจจุบันการสนับสนุนส่งเสริมของรัฐ ยังไม่ครอบคลุมให้มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ดังนั้น เพื่อให้การจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมได้รับ การสนับสนุนส่งเสริมด้วยดีจากภาครัฐ และสามารถบริหารจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ตอบสนองนโยบายการจัดการศึกษาของคณะสงฆ์และของชาติได้เป็นอย่างดี จึงจำเป็นต้องตรา พระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
การศึกษาพระปริยัติธรรม
พ.ศ.

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการศึกษาพระปริยัติธรรม

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

- (๑) พระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการพระพุทธศาสนา พ.ศ. ๒๕๑๗
(๒) พระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการพระพุทธศาสนา (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๔๐

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“การศึกษาพระปริยัติธรรม” หมายความว่า การศึกษาวิชาการทางพระพุทธศาสนา แผนกบาลี สนามหลวง แผนกธรรมสนามหลวง และแผนกสามัญศึกษา

“วัด” หมายความว่า วัดตามกฎหมายว่าด้วยคณะสงฆ์

“สถานศึกษาพระปริยัติธรรม” หมายความว่า สำนักเรียน สำนักศาสนศึกษา และโรงเรียน

“สำนักเรียน” หมายความว่า สถานศึกษาที่วัดจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกบาลี สนามหลวง และแผนกธรรมสนามหลวง คือ สำนักเรียนวัด และสำนักเรียนคณะเขต ในกรุงเทพมหานคร และสำนักเรียนคณะจังหวัด ตามที่มหาเถรสมาคมประกาศกำหนด

“สำนักศาสนศึกษา” หมายความว่า สถานศึกษาที่วัดจัดการศึกษาในรูปแบบของศูนย์การเรียน สำนักศาสนศึกษาวัด สำนักศาสนศึกษาประจำตำบล สำนักศาสนศึกษาประจำอำเภอ ซึ่งจัดการศึกษา พระปริยัติธรรมแผนกบาลีสนามหลวง หรือแผนกธรรมสนามหลวง

“โรงเรียน” หมายความว่า สถานศึกษาที่วัดจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการการศึกษาพระบรมราชูปถัมภ์

มาตรา ๕ การศึกษาพระบรมราชูปถัมภ์ประสงค์เพื่อให้การศึกษาและส่งเสริมวิชาการทางพระพุทธศาสนาให้เป็นไปโดยสอดคล้องกับโบราณราษฎรและมาตรฐานการจัดการศึกษาของชาติ เพื่อการสืบทอดความรู้ทางพระพุทธศาสนา สร้างบุคลากร ให้บริการทางวิชาการแก่สังคมและท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาความรู้ของคนในชาติให้มีการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิต

มาตรา ๖ การศึกษาพระบรมราชูปถัมภ์มีสามแผนก ดังต่อไปนี้

(๑) **การศึกษาพระบรมราชูปถัมภ์ แผนกบาลีสานัมหลวงศ์ เป็นการศึกษาพระพุทธศาสนา ภาคภาษาบาลี**

(๒) **การศึกษาพระบรมราชูปถัมภ์ แผนกธรรมสานัมหลวงศ์ เป็นการศึกษาพระพุทธศาสนา ภาคภาษาไทย**

(๓) **การศึกษาพระบรมราชูปถัมภ์ แผนกสามัญศึกษา เป็นการศึกษาพระพุทธศาสนา ทั้งแผนกบาลีสานัมหลวงศ์และแผนกธรรมสานัมหลวงศ์ ควบคู่กับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของกระทรวงศึกษาธิการ**

มาตรา ๗ เพื่อประโยชน์ต่อการส่งเสริมการศึกษาพระบรมราชูปถัมภ์ ให้สำนักงาน โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การสร้างเสริม สนับสนุน พัฒนาการจัดการศึกษา พระบรมราชูปถัมภ์และแผนงบประมาณเพื่อการจัดการศึกษาพระบรมราชูปถัมภ์เสนอต่อมหาเถรสมาคมพิจารณา ให้ความเห็นชอบ

มาตรา ๘ ให้รัฐอุดหนุนงบประมาณสำหรับการจัดการศึกษาพระบรมราชูปถัมภ์ ตามความ เห็นชอบและความจำเป็น

มาตรา ๙ ให้มีคณะกรรมการการศึกษาพระบรมราชูปถัมภ์ประจำหนึ่ง ประกอบด้วย

(๑) **ประธานกรรมการรูปหนึ่ง ซึ่งสมเด็จพระสังฆราชทรงแต่งตั้ง โดยความเห็นชอบ ของมหาเถรสมาคม**

(๒) **รัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นรองประธานกรรมการ**

(๓) **กรรมการโดยตำแหน่งจำนวนสิบเอ็ดรูปหรือคณ ได้แก่ แม่กองบาลีสานัมหลวงศ์ แม่กองธรรมสานัมหลวงศ์ ประธานกรรมการการศึกษาพระบรมราชูปถัมภ์ แผนกสามัญศึกษา อธิการบดีมหาวิทยาลัย มหาบูรพา มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เลขาธิการ คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา เลขาธิการ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา**

(๔) **กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนหกruปหรือคณ ซึ่งสมเด็จพระสังฆราชทรงแต่งตั้ง โดยความเห็นชอบของมหาเถรสมาคม**

ให้ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เป็นกรรมการและเลขานุการ และให้ผู้อำนวยการกองพุทธศาสนาศึกษา เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๑๐ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๙ (๔) มีภาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี และอาจได้รับแต่งตั้งใหม่อีกได้

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวรคหนึ่ง หากยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตาม มาตรา ๙ (๔) ซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ตามมาตรา ๙ (๔) ซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

มาตรา ๑๑ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๑๐ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ตามมาตรา ๙ (๔) พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตายหรือมรณภาพ
- (๒) ลาออก
- (๓) สมเด็จพระสังฆราชมีพระบัญชาให้ออก
- (๔) เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๕) ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

ในการนี้ที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๙ (๔) พ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้ผู้ที่ได้รับ แต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างนั้นดำรงตำแหน่งได้เท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งตนแทน เว้นแต่ว่าวาระที่เหลืออยู่ ไม่ถึงเก้าสิบวันจะไม่แต่งตั้งแทนก็ได้

ในการนี้ที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๙ (๔) พ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้คณะกรรมการ ประกอบด้วยกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่จนกว่าจะมีการเลือกหรือแต่งตั้งกรรมการแทนปฏิบัติหน้าที่ต่อไป

มาตรา ๑๒ คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) กำหนดนโยบายและแผนการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม ควบคุณ ดูแลและกำกับการจัด การศึกษาพระปริยัติธรรมให้เป็นไปตามพระธรรมวินัย ใน ran ราชประเพณี หรือมาตรฐานการศึกษาของชาติ
- (๒) กำหนดมาตรฐานการศึกษาพระปริยัติธรรมและการประกันคุณภาพการศึกษา
- (๓) อนุมัติหลักสูตรการศึกษาพระปริยัติธรรม ทั้งนี้ สำหรับหลักสูตรการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกบาลีสนามหลวง และการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกธรรมสนามหลวง ต้องเป็นไปโดยความเห็นชอบ ของมหาเถรสมาคม สำหรับการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด
- (๔) กำหนดพื้นความรู้ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์การเข้าศึกษา และเงื่อนไขในการสำเร็จการศึกษา
- (๕) กำหนดอำนาจหน้าที่ และหลักเกณฑ์การบริหารงานของแม่กองบาลีสนามหลวง แม่กองธรรมสนามหลวง และประธานกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
- (๖) กำหนดตำแหน่ง อัตรากำลัง เงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง เงินวิทยฐานะ เงินค่าตอบแทน ค่าจ้าง สวัสดิการ และสิทธิประโยชน์อื่น การสรรหา การบรรจุ การแต่งตั้ง การพ้นจากตำแหน่ง การรักษาวินัย การดำเนินการทางวินัย การร้องทุกข์ การอุทธรณ์ และการลงโทษ ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับการกำหนดเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง เงินวิทยฐานะ เงินค่าตอบแทน ค่าจ้าง สวัสดิการ และสิทธิประโยชน์อื่น ต้องได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง
- (๗) ออกข้อบังคับ ระเบียบ หรือประกาศเกี่ยวกับโครงสร้างการบริหารงานการจัดการศึกษา พระปริยัติธรรมและสถานศึกษาพระปริยัติธรรม
- (๘) ออกระเบียบว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาพระปริยัติธรรม

- (๙) ออกระเบียบเกี่ยวกับค่าตอบแทนของผู้ปฏิบัติงานสอนและผู้สนับสนุนการศึกษา
- (๑๐) ออกระเบียบการบริหารและจัดการการเงิน การพัสดุ และทรัพย์สินของสถานศึกษา
พระบรมราชูปถัมภ์รวมทั้งการบัญชีและการจำหน่ายทรัพย์สินจากบัญชีเป็นสุญ
- (๑๑) ออกระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจสอบภายใน
- (๑๒) ออกข้อบังคับ ระเบียบ หรือประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้
- (๑๓) แต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติการตามที่ได้รับมอบหมาย
- (๑๔) จัดทำรายงานผลการดำเนินงานเสนอต่อมหาเถรสมาคมเพื่อทราบ
- (๑๕) กระทำการอื่นใดที่จำเป็นหรือต้องเนื่องเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา
พระบรมราชูปถัมภ์ หรือตามที่มหาเถรสมาคมหรือนายกรัฐมนตรีมอบหมาย

**มาตรา ๑๓ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง
ของจำนวนกรรมการทั้งหมดซึ่งจะเป็นองค์ประชุม**

ให้ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุมในกรณีที่ประธานไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ถ้ามีรองประธานกรรมการให้รองประธานกรรมการทำหน้าที่แทน ถ้าไม่มีรองประธานกรรมการ หรือไม่ได้มีสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการรูปหนึ่งทำหน้าที่เป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยซึ่งข้อดุลยพินิจที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมากกรรมการรูปหนึ่งหรือคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนนถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงซึ่งขาด

คณะกรรมการต้องมีการประชุมอย่างน้อยปีละสี่ครั้ง

**มาตรา ๑๔ ให้สำนักงานเป็นหน่วยงานกลางในการดำเนินการ ส่งเสริม สนับสนุน ประสานงาน
การศึกษาพระบรมราชูปถัมภ์ และเป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ มีหน้าที่ด้านงานธุรการและสนับสนุน
งานวิชาการให้แก่คณะกรรมการ รวมทั้งมีหน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติ และปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการ
มอบหมาย**

**มาตรา ๑๕ ในการบริหารงานการศึกษาพระบรมราชูปถัมภ์ตามมาตรา ๖ (๑) (๒) และ (๓)
ให้มีแม่กองบาลีสนามหลวง แม่กองธรรมสนามหลวง และประธานการศึกษาพระบรมราชูปถัมภ์ แผนกสามัญศึกษา
ที่มหาเถรสมาคมแต่งตั้งทำหน้าที่เป็นผู้รับผิดชอบงานการจัดการศึกษาพระบรมราชูปถัมภ์แต่ละแผนก**

**มาตรา ๑๖ ให้วัดมีสิทธิจัดตั้งสถานศึกษาพระบรมราชูปถัมภ์ได้ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ
กำหนด**

สถานศึกษาพระบรมราชูปถัมภ์ที่วัดจัดตั้งขึ้นตามวรรคหนึ่งให้จัดการศึกษาโดยคำนึงถึง

- (๑) การให้การศึกษาวิชาการทางพระพุทธศาสนาเพื่อสู่ความเป็นเลิศที่เปี่ยมด้วยปัญญาพุทธธรรม
- (๒) การส่งเสริมความรู้และความเข้าใจในคุณค่าแห่งหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา
- (๓) การผลิตผู้เรียนให้มีคุณธรรมนำความรู้ เป็นศาสนทายาทที่ดีของพระพุทธศาสนา
สำนึกในความเป็นคนไทย มีความรักและผูกพันต่อท้องถิ่น

(๔) มาตรฐานการศึกษาของชาติและวิธีการดำเนินงานของการจัดการศึกษาตามกฎหมาย
ว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

